

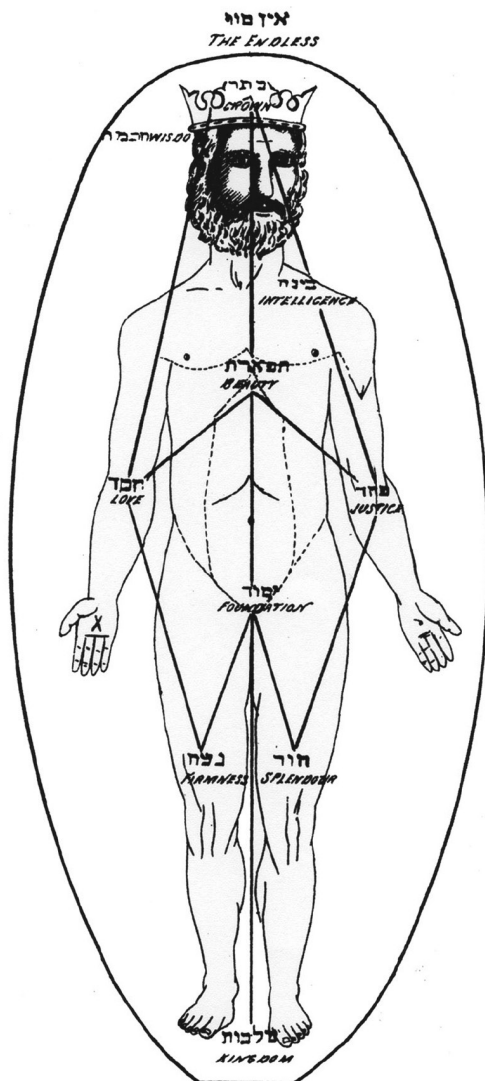
4. ДЪРВОТО И ЧОВЕКЪТ

Смята се, че Дървото застава в основата на всяка завършена същност или организация. По какъв начин се свързва обаче с човека? Защото най-важна е възможността знанието да се проверява в пряко сравнение с житейския опит – иначе си остава обикновена информация.

Започвайки от Кетер като неизвестен пълен потенциал на човека, ние следваме хода на Мълнията по неговата зигзагообразна крива надолу, през човешката битност.

В Хохма (Мъдрост) откриваме функцията на вътрешния разум. Това е неговата най-дълбоко скрита част, висшият интелектуален център, от който струи мълчаливата мисъл. От тази централна област произтичат най-проницателните идеи и наблюдения. Тя вижда с вътрешното око на просветлението и говори безсловесния език на мъдростта. Тя обладава почти Божествен характер и наистина има връзка с Божествения свят. Оригиналноста е нейна мяра, а при повечето хора се изявява само по няколко пъти за цял живот. Някои смятат, че епилепсията, Божествената болест, е състояние, при което човек внезапно изпада под прекомерното влияние на Хохма, поради което изключва, тъй като останалата част от организма прекъсва напора на светлина. В изключителни случаи може да се прояви като гениален проблясък или заключителни фази на просветление.

Балансът откъм пасивната колона се поддържа от Бина, външен интелект или Разум. Както показва наименованието, тази сефира е в подчинено положение – тя възприема. Тя е женска и реагира като възплъщение на активната информация, която постъпва през дървото откъм Хохма, както и по пътя – от Кетер. Тази сефира преобразува въпросната информация в понятни принципи, което е дълга процедура, отнемаща в някои случаи много години. Айнщайн споделя, че определени идеи проблясват в съзнанието му за миг, но след това минават продължителни периоди на усилен труд, за да стигне до първоначалната концепция. Този времеви фактор е присъщ на Бина. Освен това, докато реагира на притока отгоре, сефирата не остава безучастна към информацията, която постъпва отдолу. У нея се трупа опит от външния свят, като многократните наблюдения на едно и също явление се синтезират

Фигура 12 – АДАМ КАДМОН

Първичното Дърво на живота се представя символично и като човешка фигура. Това е свързано с видението на Йезекиил: огнен мъж върху Небесен трон. Този Божествен Адам се разглежда като образ на Бога, първо отражение или проявление на Бога, който съзерцава Бога. Както личи от скицата, десетте сефири са свързани с това лъчисто тяло. Засега то е само план на АВТОпортрет. Той ще бъде попълван посредством трупане на опит в хода на човешката еволюция, който опит представлява клетки на архетипа, Адам Кадмон, предтеча на духовния Адам от Битие.

(От Кабала на Гинсберг, 19 век)

в обобщено понятие за него. „Винаги става по този начин“, казва разумът. Конструктивно погледнато, това е от полза за вникване в общия план, но ако се подходи без мисъл, такъв възглед остава прекалено генерализиран и консервативен. Тук виждаме как ударението върху едната или другата страна от Дървото има за резултат реакционен отклик откъм пасивната страна или революционен – откъм активната. Никой от двата случая не е балансиран, а трябва да се поеме от централната колона на равновесието. Тук Бина действа като противотежест на Хохма и обратното. Това се случва по цялото протежение на дървото, като всяка от страните възпира другата. Бина е разсъдлива мисъл, предназначена да изпълти вдъхновението. Тя е методика, формулировка на принципи, осмисляне и оценка на космически процеси и образци. Съзираме тези две горни сефири в действие при мъдри старци, а понякога и в съкровените глъбини на собственото съзнание. В космически план те са нашите баща и майка, както физически и физиологически, така и в духовен смисъл.

Хесед е вътрешна емоция, способност да се посветиш на делото за цял живот, която може да се сравни вероятно с нечия любов или усещането, свързано с истинско религиозно чувство. В човека тази сефира представлява могъщ творчески порив, онази сила, която кара хората да разгръщат идеи, да отдават време и средства на благородни дела, да задоволяват нуждите на обичайно семейство или да служат съзнателно на дадено изкуство. Тя е емоционален източник, дълбоководно течение, от което черпи човек, когато обикновеният му емоционален запас се окаже недостатъчен. Оттук произхождат великодушието и възвишените чувства.

В човека Хесед е втори вътрешен глас. Той не е на високо ценения съдник Гебура – външното емоционално допълнение на Хесед от Дървото. Тази сефира се характеризира с милосърдие и великодушие. Извадена от равновесие обаче, тя може да се превърне в потоп от чувства, в задушаваша любов, в благ деспот, който разглежда собственото си отношение като разрешително за абсолютно всичко. В подобно неуравновесено състояние човек пропилява състояние и здраве без необходимост; отсъствието на Гебура или преценка допуска пълно безгрижие. Донякъде побуждан изглежда доминираният от Хесед интелектуалец, който заема прекалено либерални позиции. Той ще се позовава обикновено на някоя сигурна хеседистка конструкция, за да проповяд-

ва идеали като братство между всички хора и всеобща свобода, докато онеправданите му събрата страдат от потисничеството на престъпници, възползвали се от собственото му безгрижие.

Гебура – външното чувство – е балансър в емоционална двойка на противоположности. Нейната функция, определяна понякога традиционно като Жестокост, е да съди от сегашния миг към следващия успоредно с нормалния ход на всекидневието. В идеалния случай това следва да става безпристрастно, но никои смъртен не е надарен с подобно качество. То следва да се култивира посредством балансиране между положителната и отрицателна страна на Дървото. Този стремеж към равновесие се проявява в хода на цялото Сътворение при всички светове. Той намира израз и в традиционното название на средната колона „Снизходителност“, разположена между тези на Жестокостта и Милостта.

С Гебура върви пасивната оценка. Тя приема еманациите на Бина отгоре и като отчита собствения опит, стига до присъда (оценка), която съгласно изработената или възприета от Бина философия, може да варира от ортодоксалното до ексцентричното. Даже у един анархист има Бина, която се превръща в критерий за неговите преценки. Достатъчно е да наблюдаваме внимателно някоя разгорещена политическа дискусия, за да съзрем Бина и Гебура в действие.

В контекста на взаимоотношенията си с Хесед Гебура действа правилно като женски аспект. Също като Бина, тя реагира на влияния от външния свят. Вслушайте се при среща с непознати, за да чуете гласа на своята Гебура, който произнася мълчалива критична оценка на всичко, свързано с тях. Зад нея се крие навярно вашият опрощаващ Хесед, докато отгоре е често пъти конвенционалната Бина, която очертава основата за формиране на мнения. Разбира се, това са напълно привични реакции, но за повечето от нас те остават единствените, които можем с лекота да открием като различни сфери от своята психика.

Останала извън контрол, ще рече, без уравновесяващото действие на Хеседово великодушие, Гебура става позитивно агресивна, вместо подчертано възприемчива. В това състояние тя е способна да направи човека ограничен фанатик, диктатор в своя тесен кръг или пък свиреп сектант. Това е сефирата Да или Не, превъзходна за слуга, но като господар – войнствена и опасна. В по-мощен план на човешките дела тя стои зад институциите,

които – в съответствие със закона, Бина, – отсъждат кое е право и кое не. При социалните реформи тя мотивира силите, които ликвидират лицемерие и корупция. На индивидуално ниво Гебура се справя с болести и лъжа, жизненоважна функция за всеки организъм или съзнание. Прекомерно действената Гебура проличава при Инквизицията и маккартизма, докато пасивната сефира Хесед допуска своеволие във всяка област, било икономическа, било етична, социална или на изкуствата. Тук отново изпъква необходимият принцип на примирение, възпътен в средната колона, наричана понякога колона на умереността.

Тиферет (Красота) е средоточие на човешката природна същност. Разположена е върху централната колона, ос на съзнанието, която протича нагоре и надолу, до Кетер и Малхут. При човека височината, на която е разположен по тази ос, определя нивото на неговото развитие и докато двете странични колони осъществяват определени функции, тази на равновесието показва какъв е самият човек.

Природната същност е онази, с която човек се ражда. Тя е със строго личен характер, но въпреки това взаимодейства със сферите отгоре и царствата отдолу. Тиферет се представя като Кетер на по-ниско равнище, или ако използваме библейския език, като човек в Божи образ. Тиферет е най-реалната сефира у отделната личност. В нея, средище на осем пътя, е вложен особен синтез. Известна традиционно като Седалище на Соломон, тя има достъп до всички останали сефири с изключение на Малхут (Царство) или при човека – неговото тяло. Ето защо природната същност не може се види във физически план, макар характерът ѝ да е проследим в постъпките.

Тиферет, Красота или природната същност на човека, е неговото съзнание за себе си. Той знае за своето съществуване, макар често да го забравя, понеже е затънал до уши в деятелност. Тази сефира е страж в мигове на голяма опасност. Наблюдател, който вижда без очи, чиято бдителност запечатва мигове с необичайна яснота. Това е, което сте, отражение на АЗ СЪМ.

Тиферет е назована Красота, и то не без причина. Тя е точката на равновесие, идеалният симетричен център в Дървото на живота. Ако пожелаете да проучите някой цялостен организъм, поставете го върху предметното стъкло на Тиферет, а Дървото ще изпълни ролята на микроскоп. С помощта на този аналити-

чен кристал всички аспекти от обекта ще заемат своите места по Дървото, като отделните сефири ще разкрият посредством своята функция и принципи структурата и организацията на изследвания предмет.

При човека природната същност е ключ към него самия. „Опознай себе си“, казват всички философи. Тази същност се намира в Тиферет, наред пътя между Небесата и Земята. Въплътена временно в тяло, тя е свързана с горните и долни светове, като сваля Божественото при материалното, а второто извисява до Духа. Тиферет се намира в средоточието между видимо и невидимо. При среща с познат, когото не сте виждали от двайсет години, външността му може да е променена коренно от училищните времена, но вие все пак го разпознавате без сянка от съмнение. По физическите му черти ли? По очите? Не, тук става дума за друго, подчертано присъщо нему, което ще си остане такова и когато навърши осемдесет. Това е струящата от личността природна същност.

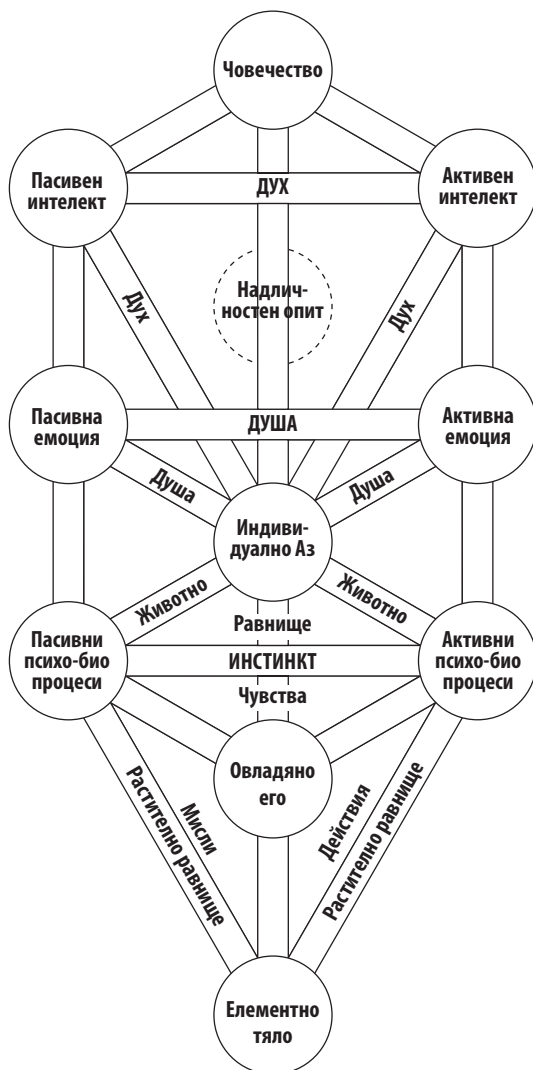
Тази сефира има особено място. Тя е точка, към която протичат всички неща, за да се разтекат отново извън нея. Без Тиферет, или природната същност на човека, тялото на Малхут би представлявало бездушна машина, обикновен образец на Божествено инженерство, лишен от еволюционни перспективи. Следователно Тиферет е възлова точка на растеж. Всеки научен урок захранва тази сефира и постепенно я извежда от състояние на летаргична дрямка, за да стане действен, напълно съзрял и бдителен фактор в човека. Такъв е навярно и смисълът на приказката за Спящата красавица и всичките ѝ задрямали придворни. Като Дърво на живота ние сме дворецът, принцесата и целият неин антураж. Но къде е принцът?

Над Тиферет, върху оста на съзнанието, се намира невидимата сефира Даат, или Знание. Разположена под Короната, тя представлява в човека точката, за която той не само знае, но и е. В този именно момент неговата индивидуалност се стопява и той може да усети – а може и да не усети – единение с Божествения Кетер. Казват, че в редки мигновения, при медитиране, такъв феномен може да настъпи. Човек потъва не в сън, както обикновено се получава, а в нищото – или Не-нещото. Сигнал до това състояние, той може да опише пустотата, бездната, в която егото отмира. И на тази основа чуваме най-различни коментари по въпроса за кра-

ха на Аза. Може би най-близкият паралел в обикновения живот би бил с любовта, когато влюбеният се забравя напълно, унесен по любимия човек. Само че в дадения случай „тъмната дама“, за която говори Шекспир в сонетите си, не се сърди заради нарушеното обещание, след като връзката е вече приключила. Тази любов е от космически порядък, първа стъпка от ухажването между небесния жених Кетер и неговата възлюбена от земния Малхут. Даат е булото, зад което са скрити знание и същината на обективната Вселена.

Нецах – Вечност или „повтарящата“ сефира – олицетворява при човека всички волеви и неволни физически и психологически процеси. Това е всъщност първата сефира, видяна в действие при условията на материалния свят. Нецах, разположена в основата на активната колона от Дървото, предоставя ресурса за всички жизнени функции, като започнем от сърдечния ритъм и свършим с храносмилателния тракт. Тази сефира се проявява не само при всички вътрешни циклични процеси, но и във външните също – инстинктивното привличане и отблъскване между половете, избуяването и появяването на желанията. Тук виждаме Природата в действие, творческа, вечно изграждаща и сетне рушаща, задвижила във вечен кръговрат безброй дребни всекидневни промени, свързани с хода на външната година. В Нецах се таи любов, но от различен порядък в сравнение с онази при Хесед отгоре. Тази инстинктивна любов покълва всяка пролет, когато безброй хиляди млади мъже изведнъж започват да усещат влечение към определена жена, като, разбира се, за всеки един това чувство е уникално. Феноменът е наблюдаван с наслада в течение на много векове от зрелите личности, които разбират, че случващото се е част от цикъл, вечно повтарящ се пролетен празник за тялото на човечеството.

Нецах в човешкия организъм снабдява с гориво инстинктивния генератор. Поддържа не само здравето на тялото, но осигурява с енергия и дейността на Ход, волевите процеси, противоположността откъм възприемащата страна на Дървото. Ход, както бе казано вече, може да се преведе от иврит като „великолепие“, но коренът му е основа и на думата „трептение“. Коренната дума на Ход пасва твърде точно към волевите процеси. Тук влизат всички усещания, които могат да бъдат ориентирани навън, за да отговорят на входяща информация или влязат в синхрон с нея. Освен очевидните пет сетива, човекът усеща не само топлина, миризма,

Фигура 13 – ПСИХИКАТА В ОБЩ ПЛАН

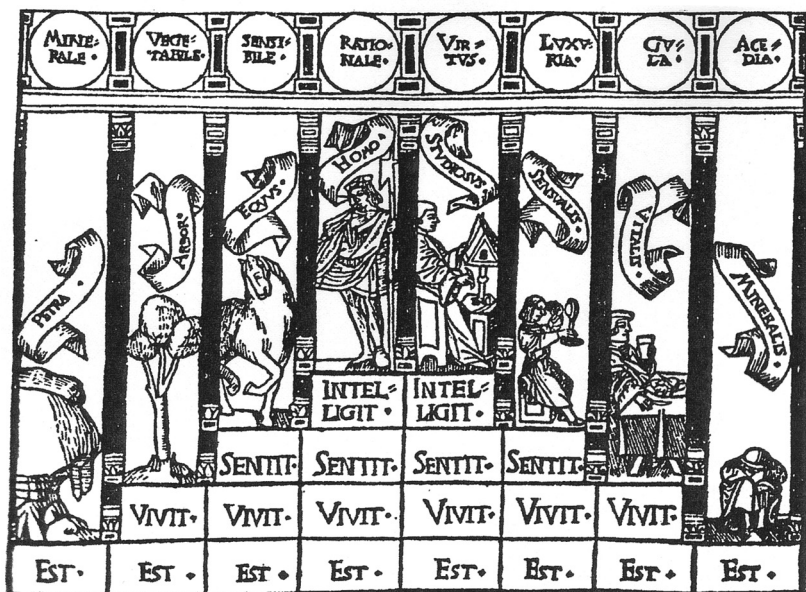
Тук човешкият разсъдък е наложен върху Дървото. В основата се намират физическите равнища на четирите състояния при материята. Над тях е растителната част от менталния организъм, която е под силното влияние на физическото тяло. Отгоре идва животинският елемент от психиката с всичките си импулси и първична интелигентност. Над егото е разположена сферата на Аза, по средата (в повечето случаи) – несъзнателното при отделната личност. Това включва емоциите и интелекта, които не бива да се бъркат с обикновените егоцентрични чувства и мисли. Тук са и централните вътрешни триади на душата, духа и Божественото. В Короната се намира връзката с общия произход на човечеството. (Халевн)

звучи и останалите физически въздействия. Нему са достъпни също така значенията, скрити в различните звуци на произнесените думи, на музика, в символите и формите. Човекът е способен да възприема физически, емоционални и интелектуални сигнали, като всички те следва да бъдат предадени на вътрешния органичен свят. Така например някоя забележителна абстрактна идея или видът на голо момиче могат да повлияят сериозно на даден мъж, без да бъдат възприети от една и съща сефира у него. В дадения случай те биха били Ход и Нецах, макар това да не е задължително в други.

Освен че реагира на влияния от външния свят, подобно на цялата пасивна колона, чиято най-долна част заема Ход, тази сефира упражнява и контрол над Нецах. Някой мъж може например да намира определено момиче неизказано привлекателно, но Ход удържа неговия нагон. Това е сефирата на ментален принос, а също и на образователен. Тук се изработват общоприетите добрите обноси, както и всички придобити умения, за да бъдат след това съхранени от мозъка като организирани спомени и рефлексии, свързани с общи познания или физически реакции. Бойната подготовка на войника може да стане негова втора природа в битка, но тя все така се подчинява на Ход, макар стремежът към оцеляване да си остава в областта на Нецах.

Двете най-долни сефири демонстрират активни и пасивни принципи във физическата област, която започва от тяхното равнище върху Дървото. Това ниво, както и разположеното под него, включва нещата, които обикновено виждаме от света. Обърнете внимание на пиковия час от движението в някой голям град. Погледите на всички са празни; хората са отнесени в мечти, докато системите им Ход-Нецах ги направляват безпогрешно по познати до болка маршрути. При работа и почивка двете сефири изпълняват нескончаеми задачи: управление на машини, четене, писане, водене на домакинство, отглеждане на деца, общение, участие в интелектуални или физически игри, любов. Между и под тези две най-ниски функционални сефири е разположена Вселената на нашите обичайни възприятия. Йесод е мисловната ос в света на материализъм и действие, его съзнанието на централната колона. Названието „Основа“ сочи към важната ѝ роля при възприемане на околния свят.

В човека Йесод се свързва с онази негова необикновена сфера, в която се формират образи. Разположена върху средната ко-

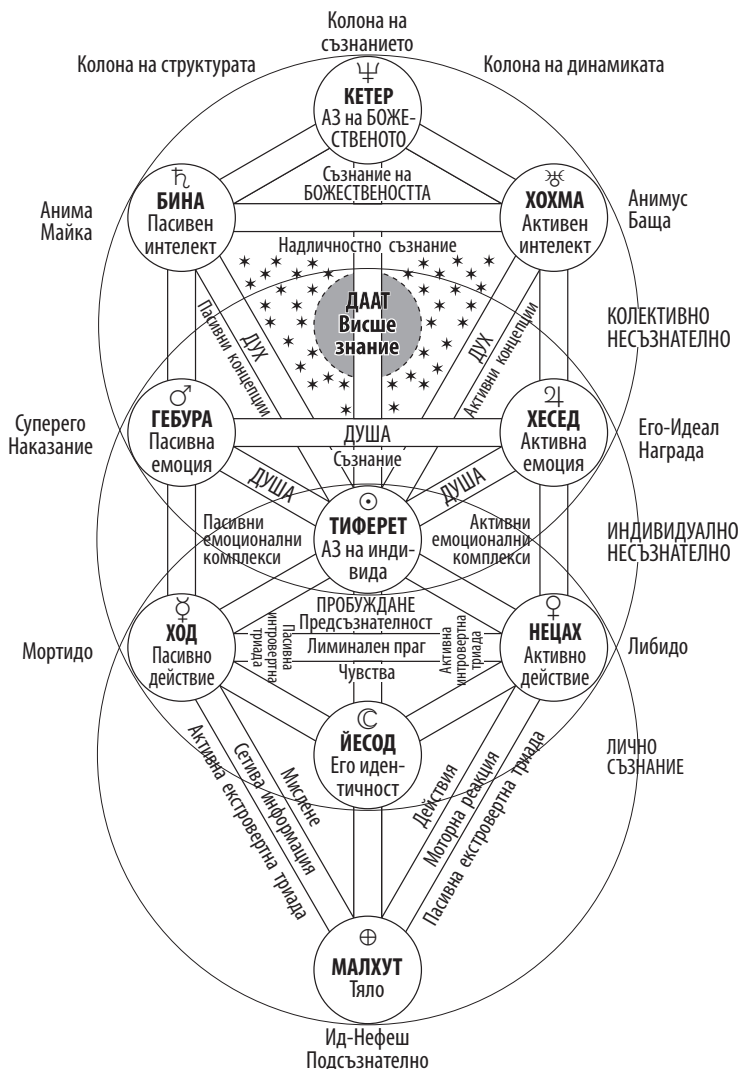
Фигура 14 – РАВНИЩА

Човешкото същество включва в себе си четири равнища. Всеки има възможност да избере кое да доминира в живота му. Най-ниско е минералното ниво, върху което личността може да остане бездейна, също като камък, раздвижвана единствено от външни влияния. Следващото равнище е това на растението. Тук човек се стреми единствено към сигурност, удобства и партньор за продължаване на рода. Животинските хора се подчиняват на непреодолим стремеж към съперничество и успехи по всяко направление – власт, богатство, външен вид. Истинските и напълно човешките същества развиват своите души и дух с цел да служат на по-висши цели от собствените си.

(Средновековна резба)

лона, но по-ниско от Тиферет, тази сефира е нещо като постоянно огледало екран, което непрекъснато отразява и прожектира в обикновеното съзнание постъпващата по неговите пътища информация. Тези пътища определят разположението на сефирата сред четирите точки – Тиферет, Нецах, Ход и Малхут; чрез нея човек вижда външния и вътрешния свят. Йесод приема постъпващата от Ход информация, енергията от Нецах и физическите средства за живот от Малхут. В идеалния случай е слуга на Тиферет, същинската му природа, но също и обслужващ човека, за когото Кетер (Корона) е цар. Но както става много често, човек забравя още в ранно детство трезвия наблюдател на собствената си природна същност и започва да се доверява единствено на Йесод, его-персоната, в която неговият свят, както и околните искат той да се превърне. Ако произхожда от една част на обществото, ще се възприеме една форма, ако е от друга, и характерният облик ще бъде друг. И още нещо, близките му ще изискват от него определено поведение, а съучениците му – различно. Тези и други привички и възгледи се обработват от Йесод, за да изградят собствената му представа за себе си, синтезирано его. Докато Ход доставя сведения в отговор на влияния от външния свят, а Нецах – от вътрешния, неговите подражания и сравнения с онова, което възприема, ще изградят представа за взаимоотношенията му със заобикалящия го свят. Афинитет и неприязън към едно или друго образуват втора форма, приютена под бронята на психологическия Йесод, постепенно наслоена върху природната същност, отчасти за да я предпазва, а отчасти – за да я сложи под ключ. Това е *persona*, на латински „маска“, доста точно определение за понятието личност. Нея вижда светът, а когато човек загуби контакт със себе си, тя се превръща в представа за собствената му истинска природа. Едно лице може да бъде благодушно, а обноските – очарователни, но проницателното око ще види затворения зад желязна психологическа маска човек.

Правилно разположен, Йесод е съвършен слуга. Събира цялата информация от физическата и психологическа сфера, за да я преобразува в понятни образи. Затова помним сцени с придружаващите ги миризми и звуци, запаметяваме телефонни номера, систематизираме елементите от предстояща за решаване задача, възпроизвеждаме или репетираме ситуация, която е била или предстои да се случи. Тази сефира е отражател за онова, което не може да бъде видно пряко в психика или тяло. Тя е личен

Фигура 15 – ПСИХИКАТА В ДЕТАЙЛИ

Тук са попълнени и триадите, за да се покажат активните и пасивни аспекти на разсъдъка. Те съдържат лични спомени и културни представи, като например картини от детството или от класовата среда, в която е родена съответната личност. Обществения условия оформят т.нар. суперего (недопустимо от гледна точка на близкия кръг), като антипод на его идеал, което афишира желаното и почитаното. Трите кръга показват как се преплитат различните нива на съзнание, докато триадите на душа и дух разкриват неговите вътрешни измерения, ориентирани към Божественото съзнание. В дъното остава Ид-Нефеш, или жизнената душа на тялото. (Халевни)

ментален дисплей за учения и вътрешна прожекционна зала за художника. Йесод представлява крехка ефирерна структура, застинала в равновесие върху най-ниското стъпало от съзнанието. В съня ни прожектира преглед на деня и текущите проблеми, като често използва действащи лица и мизансцени, предоставени от други сефири. В случаите на лудост Йесод, изглежда, става реалният свят, понеже връзката с разположения отдолу Малхут е прекъсната или нарушена. Казват, че при настъпване на смърт Йесод превърта в съзнанието на умирация преглед на целия му живот. Макар недоказано, това твърдение буди интерес.

Йесод е, значи, застинала маска за външния свят и хамелеонско огледало за вътрешния; конфигурацията на маската изопачава или изяснява картината, предавана към вътрешното съзнание. Тук се пази образът на човешкото тяло, осмислената информация за това колко точно са дълги ръцете, доколко следва да се повиши глас, за да се постигне желаният ефект. Това е свързваща еталонна площадка за всичко научено, така че дивак или култивирана личност, човек може поне да разпознава физическия си или интелектуален облик. При все това, както в приказката за новите дрехи на царя, този облик не е чак дотолкова съществен, колкото му се ще на човек, понеже, макар да изглежда солиден, той не е нещо повече от полезен мираж, зает пожизнено за справяне с неща в познат контекст, но изправен пред необходимост да вземе важно решение извън полето на своите еталони, същият този човек установява, че самите му стандарти са безполезни. Наблюдавайте се по време на среща с двамина свои приятели от коренно различна среда извън дома си. Стига се до нещо като лека шизофрения – това е маската или някоя страна от нея, – докато човек в постоянна и стабилна връзка със своята природна същност се държи винаги по един и същ начин с всички. Йесод може да бъде мост или бариера. Носител на творческо въображение или убежище за илюзии. Той е основната представа, която имаме за самите себе си, както и за света. В зависимост от помътняването или яркостта на екрана огледало, активното или пасивно състояние на маската ни, ние сме в най-ниската степен на съзнание. Алтернативите са пробуждане или оставане в обятията на полудрямка.

Втората и също толкова важна черта на Йесод, Основата, що се отнася до човека, е връзката със сексуалния акт. Тази разположена върху главната ос на Дървото сефира получава енергия на право от Даат и Кетер през Тиферет. Фокусирани в Йесод, зара-

ди влиянието на женската и мъжка страна от Дървото върху това средоточие, те образуват сексуалната триада. Това е така, защото активните и пасивни сили встъпват в съзидателно сътрудничество, породено от колоната на равновесието. Вярно, трите двойки външни сефири са разположени по-високо в Дървото, но те са преди всичко функционални противоположности. Само централните сефири са в състояние да играят уникалната роля на преобразуватели.

Йесод може да предизвика зачатие при сексуалното единение, като едновременно с това е съзнателна база, основа на духовното раждане. Тиферет се занимава с откриването на Аза, докато Даат е точката, в която тази идентичност се размива в празнотата на космическото съзнание преди обединението с Кетер.

Във външния живот Йесод е великата движеща сила. Сексът е повече от самия акт, той произвежда нещо друго освен деца. Изкуствата, както и търговията, са наясно по въпроса, че мъжете обичат жени, а жените обожават мъже. Реклами, филми, пиеси, ресторанти, производство на облекла, безброй други дейности са посветени на тази взаимна динамика, която вдъхва живец на житейската драма. Механизираната епоха никога не ще подмени по някакъв начин сексуалните взаимоотношения или огромното количество време и енергия, които им се посвещават. Движещата сила на Йесод се проявява в политиката, както и в балната зала. Мъжете се стремят да докажат себе си, като се изкатерят навръх купчината, и даже високотехнологични постижения от рода на лунните полети са белязани от мечтателно-йесодо-фалически привкус.

Енергийният генератор е от решаващо значение за живота. В негово отсъствие човек няма откъде да черпи сили. Енергия може да струи отгоре, но тук е налице възможност за избор на направление. Посредством конверсия на тази изобилна сила човек може да се изкачва по стълбицата на себerealизация, като предприеме с това своето завръщане. Стори ли го, ще започне да преодолява съпротивлението от низходящата октава на Сътворението и ще извърви обратно пътя до неговото начало. Може би затова именно тази сефира е назована Основа.

Малхут е физическото тяло при човека. Преводът му, Царство, наемква за земния елемент. Тялото е изградено буквално от земя. Всички кости, тъкани и клетки са съставени от минерали и

следи от метали, като желязото у нас стига, казват ни в училище, за направата на един прилично голям пирон. Тези земни елементи изграждат в по-голямата ѝ част структурата на тялото, като остават постоянно в състояние на готовност, за да поддържат неговите форми и системи, докато непрекъснато променят своя състав.

Въплътеният във водния елемент принцип постоянно протича през напрегнатата органична система, известна като тяло. С кръвта и всички телесни течности водата циркулира из всяко негово кътче, като минава не само през най-тесните капиляри, но и през клетъчните стени. В отсъствие на този елемент тялото ще се съсухри, жизненоважният обмен на метаболизма ще секне. Тези вътрешни потоци не само улесняват приемането на едни материали от организма и изхвърлянето на други извън него, но способстват и за растежа му.

Въздухът, третото състояние на елементите, се проявява като главен фактор при генериращите енергия телесни цикли, но може да се наблюдава и под формата на различни газове. Те проникват в кръвта и тъканите, а липсата дори на един от тях предизвиква сериозни разстройства и дори смърт. Преди раждането си човекът е водно същество, пребиваващо в течната среда на утробата. С първото вдишване след раждането се извършва огромен скок в света на млекопитаещите, дори ако нищо друго не последва. Освен широко известните газове, във въздуха има и няколко други, част от които много редки и трудни за проследяване. Смята се, че в будно – в духовен смисъл – състояние тялото може да извлича тези редки елементи от околната среда, за да се стигне до ново раждане – този път на съзнанието.

Огънят, най-леката стихия, е символ на лъчението; пламъкът излъчва топлина, светлина и множество други честоти. При човека той проличава като онази характеристика, която прониква целия организъм и която е толкова очевидно липсваща при някой труп. В едно състояние той е топлина, а в друго – биоелектрическа обвивка, приютила живия. Може да се разглежда и като психологическо осветяване. Той е във всеки случай установим, както и най-малката частица във физическото тяло. Електрическите полета в живите клетки са най-груба илюстрация на вибрационните процеси, излъчвани от ДНК молекулите, които образуват и направляват. Споменатите молекули на свой ред може да са печатните платки, които приемат този прелюбопитен енергиен

поток, известен като Живот, понеже е очевидно, че щом даден организъм бъде откъснат от Природата или животворния досег със слънчеви лъчи, той загива от недостиг на енергия, също както при пълно отсъствие на какъвто и да било огън.

При човека Малхут е и физическата Вселена. Погледне ли нагоре през телескоп, както и надолу в микроскоп, той съзира Малхут, най-плътната форма на материалност. Даже неговите радиотелескопи засичат единствено Малхут – физическите лъчения на небесни тела. Увеличените снимки на галактиката Андромеда не показват нещо по-различно от едно твърдо тяло в дифузно състояние. Електронният микроскоп запечатва атомната структура като чисто физически форми, макар ние да се догаждаме защо те образуват тези решетести структури. Следващият свят, този на формирането, е разположен извън досега на физическото зрение, по-близък до ателието на художника, нежели до лабораторията на учения.

Малхут е светът, с който сме най-добре запознати, понеже човекът е склонен да вижда резултати, а не причини. Предпочели крайния продукт, понеже е в конкретна форма, ние често забравяме действията, които са довели до създаването му. Картините на Рембранд, пръснати из световните художествени галерии, са само остатъци от творческите процеси у него, неясни физически скици на онова, което е виждал художникът в действителност. Малхут включва всичко, което е било; той съдържа всяка страна от всяка сефира, запечатана в материя. Цялата естествена еволюция е затворена в човешкото тяло. Всеки органичен етап следва да бъде изминат след зачатието, преди да се стигне до раждане на човек. След настъпване на зрелостта, когато Природата е приключила с оформянето, под контрола на самия човек протича следващият еволюционен етап на осъзнатост.

Кабалистите имат една поговорка: „В Кетер е Малхут, а в Малхут е Кетер“. Това може да се тълкува по много начини, но в дадения случай е като аналогия със семе. Вътре в коравата и плътна сърцевина на един кестен се е приютила възможност за раждане на не само едно дърво, а на цяла гора от поколения.

Според друго тълкувание дори в най-плътната материя има дух; наистина затворен, но жив и винаги готов да се въздигне назад, към Абсолюта. Това е Малхут, най-долната сефира, но и тази с най-голям потенциал. При човека, в съдината на неговото фи-

зическо тяло, тя предоставя възможност за бързо развитие. При трудните условия на земния живот максималното съпротивление създава най-голям потенциал и поради това – най-много възможности. Те са подсигурени от всички заключени в човека ресурси. Като деликатен, но устойчив механизъм, тялото, душата и духът изграждат един фантастичен генератор на енергия с най-разнообразни видове гориво, всяко със своите характерни функции и качества. Милионите детайли и съвършените системи на първата изпратена към Луната ракета са като дялани с брадва, сравнени само с механичната част от човека, а той е създаден, за да отиде още по-високо, дори отвъд Слънцето.

Ако погледнем отново към Дървото на живота в човешки контекст, ще го видим като жив организъм, в който всяка сефира уравновесява своето допълнение и допринася за действието на цялостната система. Като се изучаваме сами, ще започнем да разпознаваме отделните му части и дори понякога да отгатваме от коя сефира са породени дадени мисли, чувства или действия. С това ще се запознаем подробно по-нататък, когато сме осмислили задълбочено диаграмата.

И за финал: Наложено върху човек, Дървото показва, че виждаме само част от неговата природа. Вън от тялото и личността му, останалото е невидимо за физическия свят. С помощта на Дървото бихме могли да опознаем душата. Времето ни позволява да добием бегла представа за човека сега, но бебето, детето и юношата у него са си отишли безвъзвратно, а онова, в което ще се превърне, още не е дошло. Дървото е едничката неизменна черта у човека, доколкото той е оформен по вечен, универсален модел. Това е завършеният човек, съдържащ цялото Сътворение, и с обрза на Бога, който го е създал.